

Az áfa tervezés fogalma és fontosabb területei, irányai

dr Csátaljay Zsuzsanna

Csátaljay-Consulting Tanácsadó Kft.

E-mail: csataljayzsuzsa@yahoo.com

Telefon: 06 30 480 0462

Az adótervezés fogalma

- Az adócsalás és az adótervezés nem azonos fogalom
- **„Az adóalanyoknak joga van az üzleti tevékenységük legkevésbé adóztatott módját megválasztani” (EUB)**
- Az adótervezés: legális keretek között az adózók tudatosan a számukra legkedvezőbb adózási struktúrát választják üzleti tevékenységük folytatásához.
- Az adótervezés korlátja a rendeltetésellenes joggyakorlás, azaz ha
 - Az ügylet **csak „papíron”** létezik és
 - elsődlegesen **olyan adóelőnyre** irányul, ami
 - a **Héa rendszer céljaival ellentétes**

Az adótervezés az EUB tükrében

Legfontosabb EUB ítéletek az adótervezés tárgykörében:

- Halifax és társai (C-255/02),
- Weald Leasing (C-103/09),
- Paul Newey (C-653/11)
- Part Service (C-425/06),
- RBS Deutschland Holdings (C-277/09),
- Webmindlicenses (C-419/14),

Az áfa tervezésének irányai

1. Tényleges áfa megtakarítás

- Ha **tárgyi mentes és adóköteles tevékenység egyaránt** jelen van (pl. *csoportos adóalanyiság, arányosítás, együttműködő közösség*)
- A **végső fogyasztó felé** történő értékesítési fázishoz kapcsolódóan (pl. *természetbeni árengedmények, voucherek, többszereplős pénzvisszatérítési ügylet*)
- **Cég átstrukturálások, apport, átalakulás, üzletágátadás**
- **Ingyenes ügyletek** utáni áfa alóli kimentési lehetőségek
- **Levonási tilalmak alóli mentesülés** (*tételes tilalmak, vállalkozásidegen célhoz kapcsolódó levonási tilalmak kiküszöbölése*)

Az áfa tervezésének irányai

2. Cash-flow előny

- Ha adóbefizető és visszaigénylő tagok is vannak a csoportban, **átstrukturálás**
- Az ügylet **fordított adóssá** tétele (pl. *háromszögügylet*)
- Adólevonással járó adómentességek kihasználása (pl. *adóraktár*)
- *Láncügyletnél* a **regisztráció államának** tudatos alakítása

3. Adminisztrációs egyszerűsítésből fakadó megtakarítások

- **Más helyetti számlakibocsátás** (*önszámlázás*)
- **Elektronikus számlázás**
- **Időszaki elszámolás, gyűjtőszámla, csoportos számlahelyesbítés**
- mentességre jogosító igazolások beszerzése (fuvarozás, láncügylet stb.)
- Más tagállambeli **regisztráció alóli mentesülés** (pl. *háromszögügylet, vevői készlet, MOSS rendszer*)

I. Adó megtakarítás

A csoportos adóalanyiságban rejlő adóoptimalizálási lehetőségek I.

1. Áfa megtakarítás

- Ha tárgyi mentes és adóköteles tag is van a csoportban
- Kedvező levonási hányad kialakítása az ún. „fekete doboz” értelmezés következtében

2. Cash-flow előny

- Ha adóbefizető és visszaigénylő tagok is vannak a csoportban, és
- A jelentősebb összegű egymás közötti számlázás fokozza a hatást

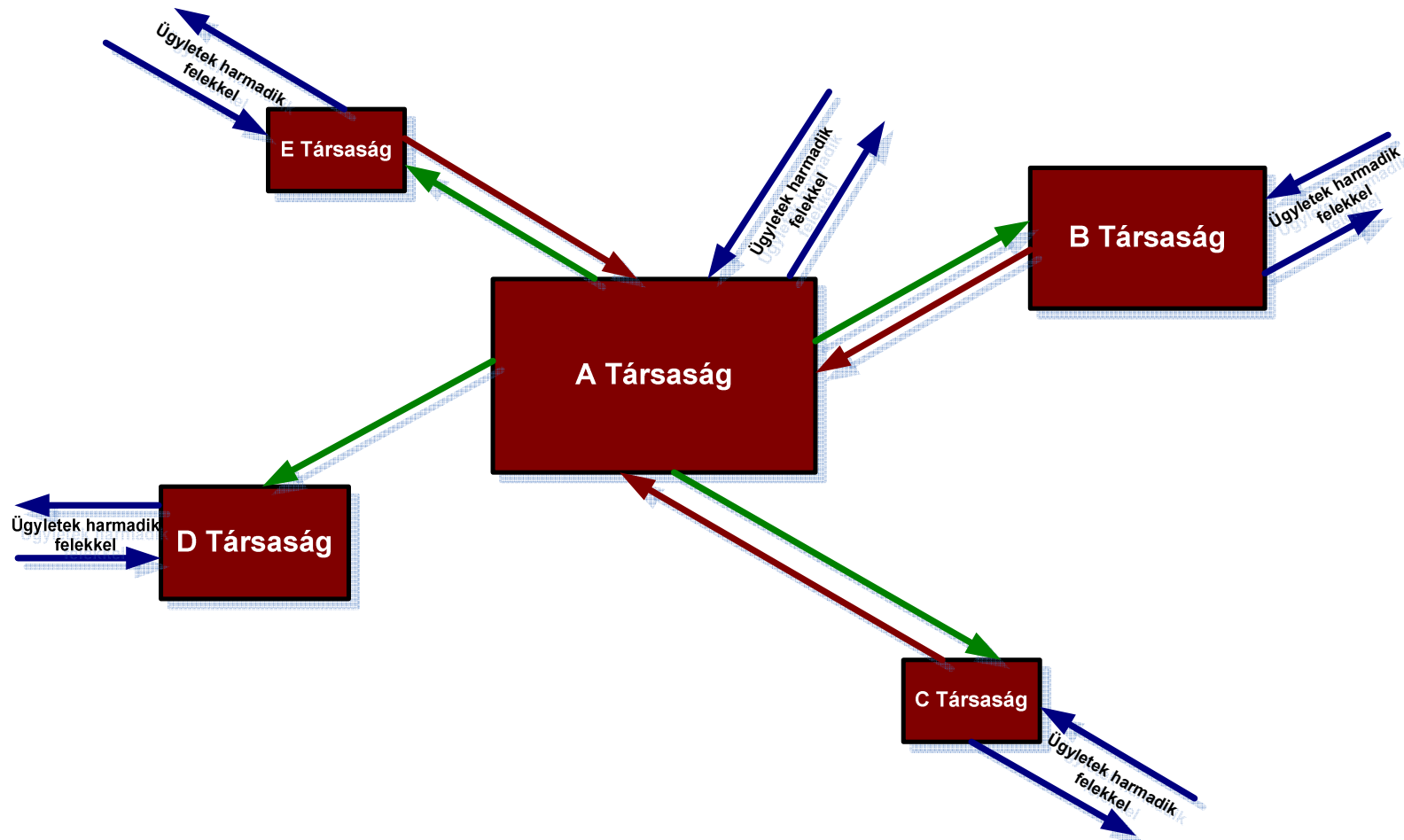
3. Adminisztrációs egyszerűsítés

- Csoporton belül nem kell számlázni, számlát korigálni

A csoportos adóalanyiság koncepciója II.

- Csoportos adóalanyiság választása kizárólag áfa-szempontról lehetséges (belföldi, együttesen kapcsolt vállalkozások részére).
- Áfa szempontból a csoporton belül az egyes adóalanyok önálló adóalanyisága megszűnik (polgári jogi jogalanyiságuk megmarad).
- A csoport az adóhatóság engedélyével, a leendő csoporttagok írásbeli kérelmére, a csoporton kívül maradó adóalanyok hozzájárulásával jön létre.
- A tagokat a csoport megalakulásának időpontjától kezdve úgy kell tekinteni, mint amelyek jogutódlással szűntek meg.
- A csoporttagok és a csoporton esetlegesen kívül maradó, de a csoporttagokkal kapcsolt vállalkozási viszonyban levő társaságok egyetemlegesen felelősek a csoporttagok kötelezettségeiért.
- Az áfa-csoport önálló azonosítóval, csoportos adóazonosító számmal (CSASZ) és saját közösségi adószámmal rendelkezik (a csoporttagok adószáma azonban nem szűnik meg).
- A csoporton belüli ügyletek nem minősülnek termékértékesítéseknek, szolgáltatásnyújtásoknak, azokról egyéb számviteli bizonylatot kell kiállítani.
- A csoporttagoknak megfelelő nyilvántartási rendszerrel kell rendelkezniük.

A csoportos adóalanyiság koncepciója III.

Az együttműködő közösség I. (85. § /1/ bek. p), /6/ bekezdés, 85/A. §)

Az együttműködő közösség által valamely tagja részére nyújtott bármilyen típusú szolgáltatás tárgyi mentes, feltéve, hogy

- a szolgáltatás a közös cél elérésére irányul;
- **ÉS** a megrendelő tag nem adóalany, vagy ha adóalany, akkor kizárólag olyan szolgáltatások érdekében veszi igénybe, amit tárgyi mentesen vagy adóalanyiságon kívülként nyújt;
- **ÉS** a szolgáltatás ellenértéke csak a költségeit fedezi, nincs rajta nyereség, és a tag által egyébként fizetett vagyoni hozzájárulás összegét nem haladja meg.

Az együttműködő közösség II. (85. § /1/ bek. p), /6/ bekezdés, 85/A. §)

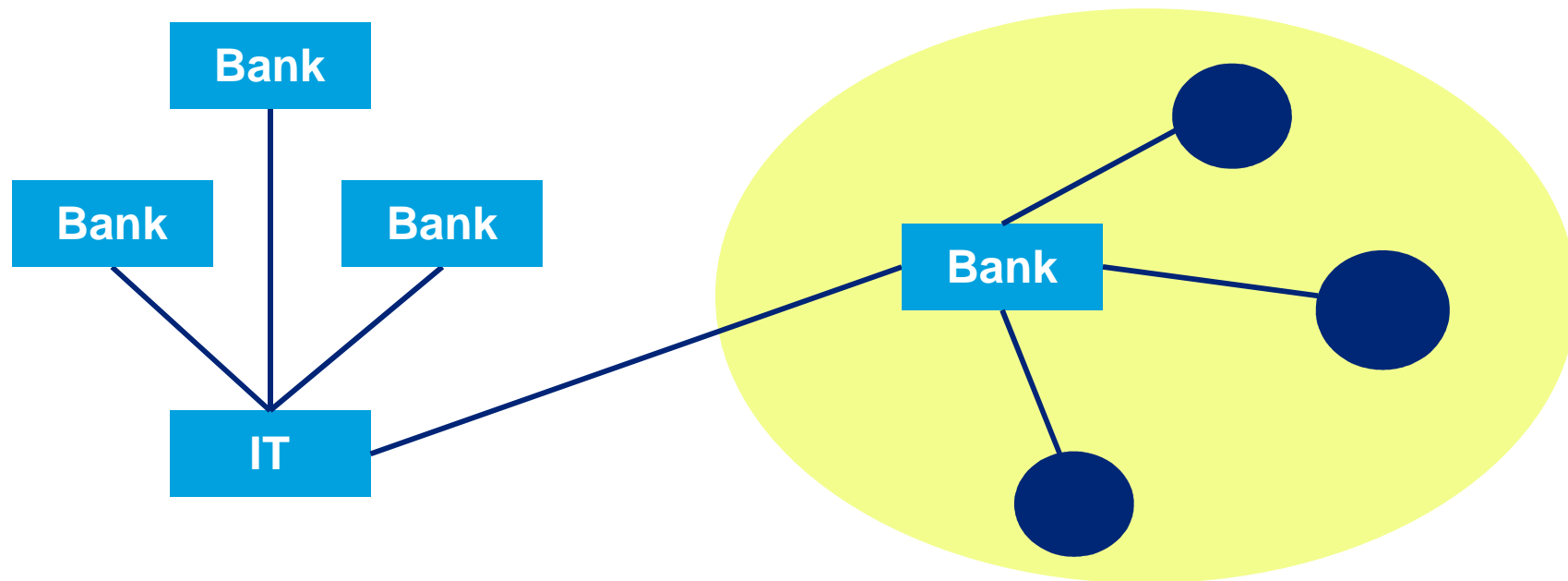
Mi az együttműködő közösség?

- Bármely adóalany minősülhet annak, ha legalább két tulajdonosa, részvényese (akik ettől kezdve a közös cél tekintetében a közösség tagjának minősülnek) bejelenti az adóhatóságnak a közösség létrehozását, a közös célt, a közösség tagjainak adatait és a közös célhoz kapcsolódó nyilvántartási rendszert;
- **vagy** olyan, a Ptk. szerinti polgári jogi társaság, amelynek szintén legalább két tagja van (amelyek lehetnek adóalanyok vagy nem), és a közös cél elérésére önálló adóalannyá válik, illetve kérelemre az adóhatóság engedélyével jön létre, és az engedély visszavonásával szűnik meg.
- Csoportos adóalanyiság kijelölt képviselője tagja lehet együttműködő közösségnek, aki így a csoportos adóalanyiságban résztvevő valamennyi tag számára együttesen szerezhethet jogokat és vállalhat kötelezettségeket. Így az együttműködő közösség által a tagjainak áfa-mentesen nyújtott szolgáltatások áfa-körön kívüli szolgáltatásként nyújthatók tovább a csoportos adóalanyiságban részt vevő tagok felé.

Az együttműködő közösség III. (85. § /1/ bek. p), /6/ bekezdés, 85/A. §)

Mi az együttműködő közösség?

- További feltételek:
 - külön nyilvántartási kötelezettség a közös cél érdekében nyújtott szolgáltatásra;
 - a tagok egyetemleges felelőssége;
 - folyamatosan legalább két tag;
 - belföldi gazdasági letelepedettségűnek minősül.

Az ingyenes ügyletek áfa terhének optimalizálása

Ingyenes termékértékesítés helyett szolgáltatásnyújtás I.

- Adóköteles az ingyenes **termékértékesítés**, ha
 - korábban levonható adó felmerült **és**
 - vállalkozásidegen céltól függetlenül** ingyenes ***tulajdonba adás*** vagy vállalkozásból végleges kivonás történik
- Adóköteles az ingyenes **szolgáltatásnyújtás**, ha
 - korábban levonható adó felmerült **és**
 - vállalkozásidegen cél esetén** más részére ingyenesen termék ***időleges használatba adása*** vagy ingyenes tevékenység végzése

Az ingyenes ügyletek áfa terhének optimalizálása

Ingyenes termékértékesítés helyett szolgáltatásnyújtás II.

- **Konklúzió**: amennyiben lehetséges, a **terméket időlegesen és nem véglegesen** célszerű átadni, mert az ingyenes szolgáltatásnyújtásként *csak vállalkozásidegen cél esetén adóköteles.*
- **Példák** ingyenes szolgáltatásnyújtásnál a vállalkozásidegen cél kizárására: *csoportos munkásszállítás, használatba adott szerszám, franchise-ügy, reklám célból használatba adott hűtőpult* – a mögöttes gazdasági célt és a szerződést kell vizsgálni

A tv. külön nevesített, *nem áfás* ingyenes termékátadások I.

1. **Áruminta** – nem kell számlázni, csak számviteli bizonylat

- csak **vállalkozási célból**,
- csak az egyébként általa értékesítetttnél **kisebb kiszereelés**,
- **csak kipróbálásra alkalmas**, használatra nem,
- csak ugyanannak adható, akinek potenciálisan (vagy ténylegesen) értékesít vagy értékesíteni fog,
- csak végfogyasztónak adható,
- szolgáltatásra nem alkalmazható
- EU-ellenes a magyar szabályozás (EUB: EMI-ügy) - az áruminta fogalma ilyen módon általánosságban nem korlátozható - enyhébb szabályozás van az EU-ban

2. **Kis értékű ajándék** – nem kell számlázni, csak számviteli bizonylat

- csak vállalkozási célból,
- adót is tartalmazó forgalmi érték 5.000 forint alatt,
- Szolgáltatásra nem alkalmazható

A tv. külön nevesített, *nem áfás* ingyenes termékátadások II.

3. Közcélú adomány – nem kell számlázni, csak számviteli bizonylat

- közhasznú törvény szerinti közhasznú, kiemelkedően közhasznú szervezet, egyház, oktatási intézmény részére,
- közhasznú, közérdekű, hitéleti, oktatási cél érdekében,
- nem származhat az adományozónak (és kapcsolt feleinek) az adományból vagyoni előnye,
- igazolás kiállítása az adományozott részéről
- Szolgáltatásra is alkalmazható

4. Természetbeni árengedmény – számlázni kell

- ellenértékes ügyletre tekintettel adott ingyen termék, szolgáltatás,
- csak ha konkrét ellenértékes termékértékesítéssel, szolgáltatásnyújtás teljesítése a juttatás feltétele,
- üzletpolitikai célnak meg kell felelni,
- előre meghirdetetten,
- érték-megfelelőség,
- ki kell számlázni az ingyenes ügyletet is,
- azonnali és utólagos is lehet – de utólagos csak számla-helyesbítéssel

Többszereplős promóciós konstrukciók

- A magyar adóhatósági értelmezés fő szabály szerint nem fogadja el áfa nélkülinek azokat a promóciós konstrukciókat, amikor nem közvetlenül a tőle vásárlót promótálja az adóalany.
- 2014-től egy speciális fajtája elfogadható, adóalapcsökkentő árengedményként szabályozásra került a törvényben, *de csak ha pénzbeni* (Isd. következő diák.)
- Kóstoltatás áfa-megítélése,
- A gyártó által közvetlenül a végfogyasztónak adott promóció

Megoldás:

- a promóciót, árengedményt végigvezetni a láncon vagy
- pont, kuponakciót bevezetni, vagy
- bizonyos speciális feltételek teljesülése esetén pozitív egyedi állásfoglalás, feltételes adómegállapítás esetén működhet csak

Háromszereplős utólagos pénzbeni engedmény miatti adóalap csökkentés

- Bizonyos feltételekkel csökkenthető az adóalap utólagos árengedmény címén, ha az értékesítő adóalany **pénzt** térít vissza olyan adóalany, vagy nem adóalany részére, aki a pénzvisszatérítésre jogosító terméket, szolgáltatást nem közvetlenül tőle szerezte be, vette igénybe.
- **Természetbeni engedményre tekintettel adóalap-csökkentés** továbbra sem lehetséges háromszereplős ügyletben!
- **Tartalmi feltételek:**
 - belföldön teljesített adóköteles ügylet, és
 - a visszatérítendő összeg kisebb mint a pénzvisszatérítésre jogosító ügylet mennyiségi adatának és az adott vásárlásösztönzési program keretében, bármely adóalap csökkentésre jogosító ügylet vonatkozásában az értékesített termék, nyújtott szolgáltatás legalacsonyabb adóval növelt egységárának szorzataként adódó összeg,
- A visszatérített összeget úgy kell tekinteni, mint amely az adó összegét is tartalmazza.

Háromszereplős utólagos pénzbeni engedmény miatti adóalap csökkentés

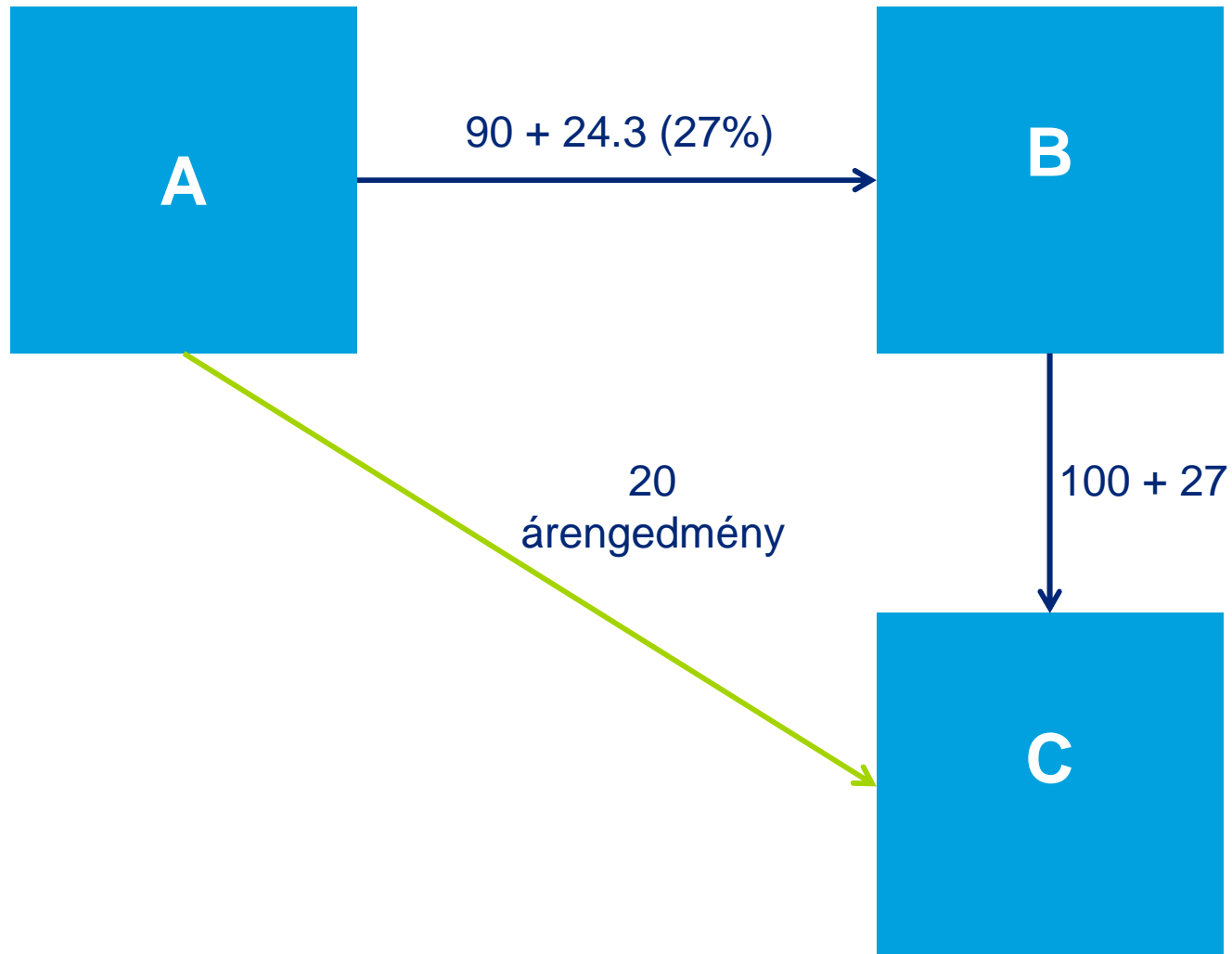
- **Formai feltételek:**

a pénzt visszatérítő adóalany rendelkezzen

- a pénzvisszatérítésre jogosult nevére szóló, a pénzvisszatérítésre jogosító ügylet teljesítését tanúsító számla másolati példányával
- a pénz átutalásáról vagy a készpénz kifizetéséről szóló bizonylattal (kötelező adattartalom).

- Az adóalap csökkentés legkorábban abban az adómegállapítási időszakban vehető figyelembe, amelyben a jogosultnak a pénzt visszatérítik
- **Adóalany** jogosult esetén utólag fizetendő adóként kell figyelembe venni a visszatérített összegre eső korábban levont adót – abban az adómegállapítási időszakban, amikor a pénzt visszatérítették

Háromszereplős utólagos pénzbeni engedmény miatti adóalap csökkentés

Pont- és kuponakciók számlázása

- **Pénzhelyettesítő eszköz áfa-beli fogalma** : Utalvány vagy egyéb fizetési megbízás vagy ígérvény, ha azzal pénztartozást térítenek meg és annak elfogadásával az eredeti pénzkövetelés az elfogadóval szemben megszűnik (az azzal fizetőnek).
- **Az értékesítés adóalapjának része** az áfa törvény szerint nemcsak a vevő hanem a harmadik fél által fizetett ellenérték is
- Amennyiben az **elfogadónak** (pl. kiskereskedőnek) harmadik személy (pl. kereskedőnek a gyártó vagy egy elszámoló központ vagy egy másik kereskedő stb.) **megtéríti a kuponok értékét**, akkor az elfogadónál az eredeti értékesítés adóalapjának része a kupon értéke, **azt nem lehet marketing szolgáltatásként áfásan kiszámlázni**. Ha mégis megteszik, akkor a számla befogadónál adóhiány lehet, mert a számla mögött nincs vagy nem olyan összegben van valós (marketing) szolgáltatás.
- A **helyes áfa - beli minősítés**: a kuponok elszámolása csak egy áfa és számla nélküli pénzügyi elszámolás, a kereskedő már az értékesítéskor (elfogadáskor) áfázik a kupon értékére.
- Ha **a kupon értékét nem téríti meg harmadik fél** az eladónak, akkor árengedményként adóalap csökkentésre van mód – akár közvetlenül?
- **Irányadó uniós esetjog: C- 317/94 Elida Gibbs, C- 288/94 Argos Distriubutors, C-53/09 LMUK, C-55/09 Baxi Group**

Legfontosabb EUB ítéletek

- **C- 317/94 Elida Gibbs**
- **C- 288/94 Argos Distriubutors**
- **C-53/09 LMUK**
- **C-55/09 Baxi Group**

Áfa nélküli vagyonmozgások – apport

- Bizonyos feltételek mellett nem termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás az apport, így nem adóköteles
- **Feltételei** - ha az alábbi 3 feltétel egyidejűleg fennáll (Áfa törvény 18.§)
 - a **szerző** a szerzéskor belföldön nyilvántartásba vett adóalany legyen (van **belföldi adószáma**)
 - a szerzéshez kapcsolódó jogok és kötelezettségek a szerzéstől kezdődően **jogutódként** őt illetik és terhelik
 - az **alanyi mentesség**, kizárólagos mezőgazdasági **kompensációs feláras** státusz **ne** álljon fenn
 - de a (tárgyi) adómentesség nem akadály

Áfa nélküli vagyonmozgások – üzletágátadás I.

- Bizonyos feltételek mellett nem termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás az üzletágátadás, így nem adóköteles
- **Üzletág fogalma** (259.§ 25/A): a vállalkozásnak olyan működő egysége, amely szervezeti szempontból függetlenül, a hozzá tartozó vagyonnal alkalmas az önálló gazdasági tevékenység tartós folytatására;
- EUB esetek: Zita Modes ügy, Christel Schriever ügy)
- **Ingtalanértékesítés áfa terhe is kiváltható** apporttal, üzletágértékesítéssel vagy cégeladással

Áfa nélküli vagyonmozgások – üzletágátadás II.

- **Feltételei** - ha az alábbi 3 feltétel egyidejűleg fennáll (Áfa törvény 18.§)
 - a **szerző** a szerzéskor belföldön nyilvántartásba vett adóalany legyen (van **belföldi adószáma**)
 - a szerzéshez kapcsolódó jogok és kötelezettségek a szerzéstől kezdődően **jogutódként őt illetik és terhelik**
 - az **alanyi mentesség**, kizárólagos mezőgazdasági **kompensációs feláras** státusz **ne** álljon fenn
 - de a (tárgyi) mentesség nem akadály
- **Apporthoz képest többlet feltételek:**
 - **kizárólag adóköteles** tevékenységet végző lehet az **üzletág**,
 - amelyet **tovább kell működtetni** és
 - ha **ingatlan** tartalmaz az üzletág, **adókötelessé kell tenni** az ingatlan bérbeadását és az ingatlan értékesítését

Részesedés értékesítés és cégeladás I.

- Részvények **egyszerű vásárlása, birtoklása vagy eladása** önmagában **nem** gazdasági tevékenység, így nem is adómentes
- Bizonyos feltételek mellett a részesedés értékesítés útján teljesített cégeladás nem önálló ügylet
- Ez esetben nem adóköteles, de nem is (tárgyi) mentes
- Pénzügyi, értékpapír vagy cégeladási ügyletekhez kapcsolódóan igénybe vett tanácsadói és egyéb szolgáltatások után felszámított **áfa levonható**, ha e szolgáltatások közvetlenül **kapcsolódtak az adóalany gazdasági tevékenységéhez** és a ha a **pénzt az érdekelt gazdasági tevékenységére fordítják, ami adóköteles**
- Egyéb esetben az áfa **levonási jog sérülhet**
- **EUB esetek:** C–465/03.Kretztechnik-ügy, C–60/90. Polysar-ügy, C–435/05. Investrand-ügy, C–29/08. AB SKF ügy, C–155/94. Wellcome Trust ügy, C–333/91. Sofitam-ügy, a C–80/95. Harnas & Helm ügy, C–77/01. EDM-ügy

Részesedés értékesítés és cégeladás II.

- Részesedés értékesítés és cégeladás akkor **áfa hatálya alá tartozó adómentes**, amikor egy másik társaságban fennálló pénzügyi részesedés együtt jár az érintett társaság **irányításában való közvetlen vagy közvetett részvétellel**
- Ez utóbbi esetben feltétel, hogy e részvétel magában foglalja az áfa hatálya alá tartozó ügyletek végzését, mint amilyen az **igazgatási, a könyvelési és az informatikai szolgáltatások nyújtása**
- Akkor is áfa hatály alá tartozó **adómentes**, ha a részvényekkel vagy részesedésekkel kapcsolatos ügyleteket **kereskedelmi tevékenység keretében végzik** (azért hogy az érintett társaságok irányításában közvetlen vagy közvetett részvételre vonatkozó jogot szerezzenek)
- Akkor is áfa hatály alá tartozó **adómentes**, ha az **adóköteles tevékenység közvetlen, állandó és szükséges meghosszabbítását jelentik** a részesedéssel érintett társaságok (EUB: C–29/08. AB SKF ügy)
- **Áfa levonási jog sérülhet**

Portfólió átruházás

- Az adókötelezettség felmerülhet az átadónál és az átvevőnél is (Swiss Re ügy, GFKL-ügy)
- Bizonyos feltételek mellett nem termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás a portfólió átruházás
- Amennyiben nincs ellenérték, nem ügylet
- Az ellenérték a valós gazdasági érték és az ügyleti érték különbözete (NAV adózási kérdés, GFKL EUB-ügy)
- Az átruházónál az Áfa törvény 13.§ (3) bekezdésének jelentősége
- Adómentesség nem merülhet fel (Swiss Re ügy, Deutsche Bank AG ügy)

Cégcsoporton belüli finanszírozás

- Adómentes ügylet
- Amennyiben az összbevétel 10-át kiteszi, a levonható áfa arányosítása szükséges.

Adólevonási jog keletkezése és terjedelme

- Kit (adóhatóságot vagy az adóalanyt) terheli a bizonyítási kötelezettség a adólevonás során?
 - az ésszerűen elvárható körültekintés fogalma
 - a szállítói láncok megítélése – [Axel Kittel-Recolta, Optigen, Mahagében, Tóth Gábor-ügy](#)
- A bevétel tényleges megszerzésének elmaradása nem gátja az adólevonásnak, elegendő az arra irányultság – [INZO-ügy](#)
- Formai hibák miatt nem vonható meg – [Pannon-Gép Centrum-ügy, Uzsodaépítő Kft ügye](#)
- Adóalanyként történő bejelentkezés előtti időszakra is lehetséges levonási jogot érvényesíteni. - [Nidera-ügy](#)
- Az adóköteles és magántevékenységet egyaránt szolgáló tárgyi eszköz áfa levonhatóságának megítélése az EU-bírószági esetjogban – [Seeling-ügy, Bakcsi-ügy](#)

Adólevonás szélesebb értelmezése az EU-s gyakorlat alapján

- Amennyiben adóköteles gazdasági tevékenységhez kapcsolódik a beszerzés – alanyi jog az adólevonási jog. Mikor kapcsolódik gazdasági tevékenységhez a beszerzés?
 - ha egyenes, közvetlen és szükségszerű összefüggés van a gazdasági tevékenységgel
 - De: nemcsak, ha ellenértékesen értékesül és az értékesítések, szolgáltatások alapjába beépül, hanem akkor is ha az **általános költségek** részét képezve az adóköteles gazdasági tevékenység **egészét** szolgálja
 - EBH 2009.1999, Kuwait Petroleum, Seeling-ügy stb- elvben nem korlátozható
- Az adólevonáshoz elegendő az adóköteles *ellenértékre törekvés* az **előkészítő cselekménnyel**, nem feltétel a bevétel tényleges megszerzése (INZO-eset – sólepárlás) - De ezt valószínűsíteni, igazolni kell!
- Ingyenes ügyleteknél mindig először az ahhoz kapcsolódó beszerzés levonhatóságát kell vizsgálni – ha eleve *kizárólag* a gazdasági tevékenységen kívüli a beszerzési cél, csak akkor nem vonható le az adó, de *önmagában* az nem kizáró ok, ha ingyenes átadás történik majd a termékkel
- Adóköteles és áfa hatályán kívüli tevékenység közötti megosztás: hiteles megosztás eredményező valamilyen mérőszám alapján (természetes mértékegység) - de tárgyi eszköznel az azonnali teljes összegű adólevonás

Tételes levonási tilalmak - személygépkocsi és lakóingatlan

- **Személygépkocsi és lakóingatlan** beszerzése (építése) saját gazdasági tevékenység céljára (pl. cégautó, székhely) levonási tilalom alá esik.
- Mentесül a levonási tiltás alól:
 - továbbértékesítési cél: saját használat, hasznosítás nélküli, változatlan állapotban történő továbbértékesítés
 - bérbeadási cél: figyelési időszakon belül évente legalább 90 %-ában bérbe van adva – termékenkénti nyilvántartás

Személygépjárművek fenntartási költségeihez kapcsolódó áfa levonási szabályok

- **Személygépkocsi fenntartással, üzemeltetéssel kapcsolatos szolgáltatás adójának 50 %-a levonható.**
A maradék 50 % akkor vonható le (azaz 100%-ban levonható az adó), ha közvetített szolgáltatásként továbbszámlázzák legalább az 50 %-át.
- **Magánhasználatot** nem kell figyelni az 50% számításánál, csak az a lényeg, hogy gazdasági tevékenység körében használt legyen a a jármű
- **Személygépkocsi fenntartásához, üzemeltetéséhez kapcsolódó termék áfája** továbbra is csak akkor vonható le, ha egészben vagy túlnyomó részben közvetlen anyagjellegű ráfordításként beépül a bérbeadás adóalapjába.

Személygépjárművek bérebe vételét terhelő áfa levonása

- Személygépkocsi bérleti díjának, nyílt végű lízingdíjának előzetesen felszámított áfája 2012-től (azon időszakok tekintetében, amelyek 2012-ben vagy később kezdődnek) levonható, feltéve ha gazdasági tevékenységéhez kapcsolódik
- A levonási jog abban az esetben gyakorolható teljes egészében, ha az adóalany bizonyítani tudja, hogy a személygépkocsit kizárólag adóköteles gazdasági tevékenységéhez használta.
- Amennyiben magánhasználat is felmerül, akkor csak az adóköteles gazdasági tevékenységre eső áfa vonható le.
- Útnyilvántartás illetve egyéb analitika kérdései
- Akkor is arányosítás szükséges, amennyiben a gazdasági tevékenység egyaránt adóköteles és tárgyi adómentes
- Mellékköltségek levonhatósága lehetséges? – pl. szervízdíj, egyéb fenntartási költségek

Személygépjárművek bérbe vételét terhelő áfa levonása

- Magánhasználat esetében a bérleti díjat terhelő áfa levonására akkor nyílhat teljes összegében lehetőség, ha az adóalany a munkavállalótól ellenértéket szed a gépkocsi használatáért a magáncélú használatára tekintettel
- Aránytalanul alacsony ellenérték esetében a szokásos piaci árra fel kell korrigálni az adóalapot, de a felek árképzésébe nem szól bele (Ptk. szerződéses szabadság elve), tehát nem szükséges a különbözet és az arra vonatkozó adó összegét a dolgozóra áthárítani
- Szokásos piaci ár fogalma: az az összeg, amit a szolgáltatásnyújtással összehasonlítható körülmények között az igénybevevőnek fizetnie kellene egy tőle független szolgáltatónak

Kiszervezés, cégalapítás

- Nem tilos, ha adóoptimalizálási célból kedvezőbb áfa kulcsú tagállamba helyezik át az operációt
- DE: Nem elég, ha csak formailag, „papíron”, hanem valósan kell onnan végezni a tevékenységet
- EUB: C-419/14 – WebMindLicenses-ügy, C-255/02 – Halifax-ügy, C-653/11 – Newey-ügy)
- Amennyiben tárgyi mentes és adóköteles tevékenységet is végez a cég, az adóköteles és mentes tevékenységek külön cégbe allokálásával kedvezőbb levonási hányad érhető el (pl. ingatlanbérbeadás, ingatlanértékesítés, ingatlanlízing pénzüintézetek)

Ingyen bérbeadás és értékesítés adókötelessé tétele

- Adókötelezettség választható mentesség helyett az ingatlan bérbeadásnál, ingatlan értékesítésnél, ingatlanlízingnél.
- Külön választható lakóingatlanra vagy egyéb ingatlanra, az ahhoz kapcsolódó költségek és vevői kör figyelembevételével célszerű megtenni a választást, ezzel megtakaríthatunk áfát.
- Ingatlan bérbeadásnál esetlegesen cash-flow előnyre tehetünk szert azzal, ha optimálisan váltogatjuk az adóköteles és a tárgyi mentes státuszt –erre csak az öt éves visszatérési korlát figyelembevételével van lehetőség- mert tárgyi eszközknél csak csöpögtetve kell 20 éven belül visszafizetni az egyösszegben levont beszerzési áfát.

-

Harmadik országos pénzügyi szolgáltatás

- Tárgyi mentességhez kapcsolódó levonási tilalom kiküszöbölésére is lehetőség van a pénzügyi szolgáltatásnál, ha harmadik országbeli megrendelőnek számlázzák a szolgáltatást, feltéve, hogy az előbbi szempontok fennállnak.

II. Cash-flow előny

Fordított adózásúvátétel

- Fordított adózásúvátétel esetén az áfát nem kell megfinanszírozni a befizető oldalon
- Fordított adózású átfutó tétellé tehető például az ügylet, ha más országban alapított cég veszi igénybe a szolgáltatást a belföldi tényleges igénybe vevő nem annak fióktelepe, telephelye hanem önálló cég.
- DE: Nem elég, ha formailag a külföldi cég rendeli meg (vagy nyújtja) a szolgáltatást, az is szükséges, hogy ténylegesen is ő vegye igénybe (vagy nyújtsa) és ne legyen mesterséges a konstrukció, továbbá legyen valós működése a cégnek.
- Ez esetben nem kifogásolható, ha adóelőny elérése érdekében köttetett. (C-419/14 – WebMindLicenses-ügy, C-255/02 – Halifax-ügy, C-653/11 – Newey-ügy)
- Belföldi fordított adózású ügyletek

II. Cash-flow előny Lízingelés

- Opciós lízingnél nem összegű áfafizetés adódik termékértékesítés címén, hanem csöpögtetve kerül sor az áfa fizetésre – lakóingatlan és személygépkocsihoz fűződő levonási tiltás is kiküszöbölhető ezzel
- Amennyiben először opciós vagy operatív lízingbe adjuk a terméket, majd csak utána a maradványértéken történik értékesítés, nem lesz összegű áfa fizetés, csak a lízingdíjak erejéig.
- Ha operatív vagy opciós lízinget követően vásároljuk meg a terméket, amit tárgyi mentes tevékenységhez használunk, csak a maradványérték áfáját kell arányosítással visszafizetni.
- Adóköteles tevékenységhez beszerzett, később menteshez használt tárgyi eszköznel nem összegű, hanem időben elosztott a levont áfa visszafizetése

Anya – leány – telephelyek közötti tranzakciók

1. Anyavállalat és leányvállalat között

- Ha önálló jogalany, akkor áfa hatálya alá tartozó ügylet,
- Kivéve: csoportos adóalanyiság

2. Székhely és telephelyei vagy telephelyek között

- Áfa tárgyi hatályán kívüli (nincs áfa),
- Kivéve: ha eltérő tagállamban vannak és termékátadás történik (vagyonmozgatás) – szolgáltatásnyújtás: még ekkor sem valósul meg

3. Fiók és székhely vagy más telephelyek között

- Előző pontbelivel megegyezően, a fiók is telephely, tehát nem áfa hatálya alá tartozó az ügylet (C-210/04 - FCE Bank ügy) - KIVÉVE a csoportos adóalanyiságnál, ha az anya és a fiók eltérő országbeli

4. Kereskedelmi képviselő és székhely között

- Elvileg telephely az áfa-ban, de gyakorlatilag csak az igénybevett szolgáltatásnál a teljesítési hely tekintetében
- A 2. és 3. pontbelivel egyezik meg a minősítés

III. Adminisztrációs egyszerűsítések

Elszámolási időszakos teljesítés, csoportos számlakorrekció

- *Mikor hasznos az elszámolási időszakos teljesítés (58.§) ?*
 - Közvetített szolgáltatásnál, ha nem biztosítható ugyanazzal a teljesítési időponttal a továbbszámlázást
 - Bizományi értékesítésnél ugyanazon okból
 - Ha a 15 napos számla-kiállítási határidőt nem lehet tartani
 - Ha nagyon sok eltérő fajta és teljesítési időpontú ügylet volt az időszakban, és annak egyenkénti feltüntetése a számlán nehézkes lenne
 - el akarja kerülni az egyenkénti számlakiállítást az adóalany
- *Csoportos számlahelyesbítés*

Gyűjtőszámla

Nem teljesítési időpont, hanem számlázási módszer!

Csak abban az esetben, ha több teljesítési időpont van.

Tartalma:

- A gyűjtőszámlában az összes számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet tételesen, egymástól elkülönítve úgy kell feltüntetni, hogy az egyes ügyletek adóalapjai összesítetten szerepeljenek.
- A számlán az áthárított adót forintban kifejezve abban az esetben is fel kell tüntetni, ha az egyéb adatok külföldi pénznemben kifejezettek

Kibocsátása:

Ha az adóalany

- a teljesítés napján egyidejűleg, illetőleg
 - a rá vonatkozó időszakban
- ugyanannak a személynek, szervezetnek több, számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet teljesít, számla-kibocsátási kötelezettségéről úgy is gondoskodhat, hogy azokról egy számlát (gyűjtőszámla) bocsát ki.
- Közösségi adómentes értékesítésnél és határon átnyúló szolgáltatásnál a számlázási időszak nem haladhatja meg az 1 hónapot

Feltétele: a gyűjtőszámla alkalmazásáról a felek előzetesen megállapodjanak

Az adóregisztráció helyének megválasztása láncügyletnél

- Láncügyletnél a fuvarozást végző láncbeli szereplő személyének megválasztásával tudatosan alakítható, hogy melyik országban kell beregisztrálni
- A *fuvarozásos értékesítés teljesítőjének* az indulási államban kell adóalanyként bejelentkezni
- A fuvarozásos értékesítést a láncban *megelőző* értékesítések teljesítőjének és a fuvarozásos értékesítés teljesítőjének az indulási országban kell bejelentkezni
- A fuvarozásos értékesítést a láncban *követő* értékesítések teljesítőjének a rendeltetési országban kell bejelentkezni.
- **DE:** ha a közbenső szereplő nem jelentkezik be a teljesítési hely szerinti tagállamban, közösségi láncügyletnél az adószámot kiadó tagállamban közösségi beszerzés címén adólevonással nem járó adókötelezettség merül fel.
- Láncügylet olyan értékesítés, ahol a terméket egymás után többször értékesítik úgy, hogy a termék fizikai szállítása nem követi az értékesítés irányát, hanem közvetlenül szállítják a láncban első értékesítőtől az utolsó vevőig

Határon átnyúló termékértékesítés

Háromszögügylet előnyei

- A háromszög egyszerűsítéssel elkerülhető, hogy B-nek bárhol is be kelljen jelentkezni és hogy az áfát bármelyik szereplőnek meg kelljen finanszíroznia
- A háromszög egyszerűsítéssel B és C között C országban fordított adós az értékesítés, A és B között adómentes.

Feltételei:

- 3 eltérő tagállambeli szereplője legyen
- A terméket közvetlenül szállítsák „A”-tól „C”-hez
- „A” fuvarozzon vagy „B” vevőként
- „B” ne rendelkezzen teljesítéssel legközvetlenebbül érintett telephellyel „C” tagállamban – az ottani adószám nem akadály
- „B”-nek ne legyen a teljesítéssel legközvetlenebbül érintett adószáma „A”-ban

Adóalanykénti regisztráció alóli mentesülés – vevői készlet

I. Belföldön fenntartott vevői készlet

259.§ 26. a) belföldön a termék leendő beszerzőjének saját raktárába vagy általa bérelt raktárba készletezésre fizikailag betárolt olyan terméket jelenti, amely a tárolás tartama alatt a termék leendő értékesítőjének tulajdonosi rendelkezése alatt áll, anélkül, hogy ez idő alatt a termék használatára, egyéb módon történő hasznosítására - ide nem értve a kipróbálást és a próbagyártást - bárki jogosult lenne, továbbá a termékértékesítés teljesítésével egyúttal, amelyet a termék leendő beszerzője kezdeményez, a termék fizikai kitárolása is megtörténik.

Jellemzői:

- a termék az eladó tulajdonát képezi,
- a raktár a vevő tulajdonában van, vagy a vevő bérlő.
- a vevő a termék felett csak a kitárolással szerez tulajdont, azonban a kitárolásra a vevő igényei szerint bármikor sor kerülhet.

Regisztráció alóli mentesülés – vevői készlet II.

Egyszerűsítés esete

- Eladónak belföldön nem kell bejelentkezni
- Egy ügylet valósul meg, a belföldi raktárba történő átszállítás nem vagyonmozgatás
- Eladó indulási hely szerinti közösségi adószámáról
- Belföld vevő közösségi adószámára történik az értékesítés
- A vevő Közösségi beszerzést teljesít a kitárolás időpontjában

Egyszerűsítés nélküli eset – vitatott, hogy Mo-on lehetséges-e

- Az eladó belföldön nyilvántartásba veteti magát adóalanyként
- 2 ügylet valósul meg
- Az eladó az indulási hely szerinti Közösségi adószámáról közösségi vagyonáthelyezést teljesít a belföldi Közösségi adószámára
- Az eladó belföldi, Közösségi adószámán közösségi beszerzés az áruszállítás időpontjában
- A termék kitárolásakor az eladó belföldi adószámáról belföldi értékesítés

Regisztráció alóli mentesülés – vevői készlet III.

II. Belföldi adóalany által más tagállamban fenntartott vevői készlet

259.§ 26. b) a Közösség más tagállamában azt a jogintézményt jelenti, amely a tagállam joga szerint a belföldről továbbított termékhez a lényeges szabályozási tartalmat illetően ugyanolyan vagy ahhoz hasonló joghatásokat fűz, mint amelyeket e törvény az a) alpont szerinti esetre rendel.

2 eset valósulhat meg:

1. Belföldi adóalany a másik tagállamban fenntartott vevői készletre bejelentkezik, akkor vagyonáthelyezés és ottani belföldi értékesítés valósul meg
2. Amennyiben a másik tagállam szabályi lehetővé teszi a vevői készletre vonatkozó egyszerűsítést, ott nem regisztrál a belföldi adóalany, így az eladó belföldi közösségi adószámáról a vevő más tagállami közösségi adószámára történik a közösségi mentes értékesítés

Feltétele:

- A másik tagállam jogszabályai szerint az egyszerűsítésre legyen meg a törvény adta lehetőség.
- A belföldi adóalany köteles az áfa törvény 182.§ szabályainak megfelelő folyamatos mennyiségi nyilvántartást vezetni.
- A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:
 - a) nyitó vevői készleten levő termékek mennyisége;
 - b) vevői készletre beraktározott termékek mennyisége adómegállapítási időszakonként;
 - c) vevői készletből kiraktározott termékek mennyisége adómegállapítási időszakonként;
 - d) záró vevői készleten levő termékek mennyisége.

Mi az adóraktár(áfa raktár) és mikor hasznos? I.

- Adómentessé teszi az értékesítést és az **adóalanykénti bejelentkezés alól is mentesít** bizonyos feltételek mellett
- Az adólevonással járó **adómentes értékesítést teszi** lehetővé
- 4. számú melléklet 2. a): A jövedéki termékek kivételével az a vámhatóság által adóraktározási eljárás céljára engedélyezett raktár, amelynek engedélyezési és működtetési feltételei megegyeznek a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló 2454/93/EGK bizottsági rendelet 525. cikkében meghatározott, A-típusú vámraktár engedélyezési és működtetési feltételeivel;
- **kizárólag közösségi áru betárolása lehetséges.**

Beraktározó: kizárólag a termék

- a) értékesítője lehet; vagy
- b) Közösségen belüli beszerzője lehet.

Kiraktározó: kizárólag a termék

- a) beraktározója lehet; vagy
- b) igazolt utolsó értékesítője lehet, aki (amely) azt korábban, mint adóraktárban lévő terméket adómentesen értékesítette.
- c.) 2012 - től a vevője is lehet, ilyenkor fordított adózás

Mikor hasznos az áfa raktár? II.

- Beraktározás adómentes ügylet
- Adóraktárban történő értékesítések adómentesek (113.§)
- Adóraktározási eljárás hatálya alá vonandó vagy vont termékhez közvetlenül kapcsolódó szolgáltatás nyújtása adómentes.
- A termékértékesítéssel együttjáró kitárolás három irányú lehet:
 - a) Belföldre, akkor adóköteles
 - b) Más tagállamba, akkor egyéb feltételek esetén adólevonással járó adómentes
 - c) Harmadik országba, akkor egyéb feltételek esetén export mentes
- Adóbiztosíték, az az alóli mentesség
- Adóbiztosíték feloldása (4. melléklet 38. pont)

Adminisztrációs egyszerűsítés

Mikor hasznos a más helyetti számla-kibocsátás (önszámlázás)? I.

- Ha a számlázáshoz szükséges adatok elsődlegesen a vevőnél (szolgáltató-központnál) állnak rendelkezésre
- Központosított számlázás révén
 - A költségek csökkentése
 - A számlázási rend csoporton belüli egységesítése
 - Megfelelő szaktudás, ellenőrzöttség biztosítása
- Ha nem biztosított az eladó/szolgáltatásnyújtó általi számla-kibocsátás
- A számlakorrekciós folyamatok leegyszerűsítése miatt
- Ha fordított adózásnál másképpen nem biztosítható az adólevonásra jogosító bizonylat

Adminisztrációs egyszerűsítés

Önszámlázás II.

- A számla-kibocsátási kötelezettségnek a kötelezett saját maga, illetőleg általa választott meghatalmazott is eleget tehet.
- Előzetes írásos megállapodás szükséges a kötelezett és meghatalmazottja között.
- A számlakibocsátáshoz fűződő jogszabályi kötelezettségekért egyetemlegesen felel a kötelezett és meghatalmazottja, még akkor is ha a felek eltérően állapodtak meg.
- Az ügylethez fűződő jogszabályi kötelezettségnek kizárólag egy meghatalmazott tehet eleget (több meghatalmazás esetén is).
- Meghatalmazott lehet a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője, illetve harmadik személy is.
- Meghatalmazás szólhat egy ügyletre, illetve a kötelezettség általános érvényű teljesítésére.
- Szigorú számadási kötelezettség:
 - Elkülönített sorszám tartomány
 - Betűjelek alkalmazása a számla sorszámozásakor

Önszámlázás III

A meghatalmazott által kiállított számla akkor alkalmas az adóigazgatási azonosításra, ha:

- a) papír alapon kibocsátott számla esetében a meghatalmazott a számla másolatát haladéktalanul eljuttatja a számlakibocsátásra kötelezetteknek, elektronikus számla esetében pedig elektronikus formában bocsátja haladéktalanul a számlakibocsátásra kötelezett rendelkezésére;
- b) a számlázó programmal előállított számla esetében a számlakibocsátásra kötelezett és meghatalmazottja előzetesen és írásban megállapodnak a számla előállítása során alkalmazott sorszám-tartományról, amelyet a számlakibocsátásra kötelezett is köteles nyilvántartásában rögzíteni.

Elektronikus számla I.

Elektronikus számlázásban rejlő adótervezési lehetőségek

Jogi környezet

- *2013-tól már **nemcsak az elektronikus aláírással ellátott vagy az EDI számla szabályos, hanem bármilyen módszerrel előállított elektronikus számla, ha biztosítja az eredet hitelességét, a tartalom sértetlenségét, az olvashatóságot és olyan üzleti ellenőrzési eljárás kíséri, ami biztosítja a közvetlen ellenőrzési kapcsolatot a gazdasági esemény és a számla között***

Elektronikus számlázás:

- Áfa törvény,
- NGM rendelet a számlázásról (23/2014.),
- Adóhatósági iránymutatások

Elektronikus dokumentumkezelés:

- Az elektronikus aláírásról szóló törvény (2001.XXXV.)
- Hatósági eljárásban elfogadott (Közigazgatási eljárás – 2004. CXL., Polgári eljárás – 1952. III.)

Elektronikus archiválás:

- Elektronikus dokumentumok (114/2007. GKM rendelet)
- Papír alapú dokumentumok digitalizálása (12/2005. IHM rendelet)

Elektronikus számlázásban rejlő adótervezési lehetőségek III.

Gazdasági hatások

Számlázás:

- Azonnali megtakarítások:
 - Papír, postázási költségek, tárolási költségek
- Indirekt megtakarítások:
 - Munkaerő átcsoportosítás
 - Adminisztráció egyszerűsödése, folyamatok (pl. behajtáskezelés) gyorsítása
 - Cash flow előnyök
 - Átalakítással kapcsolatos feladatok ellátásával felszínre kerülő tényezők
- Jogi bizonyítási előnyök:
 - Számlahelyesbítés

Dokumentumkezelés (...)

Az elektronikus számla fogalma

- E-számla fogalma: a számlázási irányelvben/áfa törvényben előírt adatokat tartalmazó számla, amelyet **elektronikus formában bocsátottak ki és fogadtak be.**
- Az e-számlák kibocsátásánál **könnyítés**, hogy
 - ezeket **bármely olyan üzleti ellenőrzési eljárás** lehet biztosítani, amely a számla és az értékesítés között megbízható ellenőrzési kapcsolatot létesít és biztosítja az eredet hitelességét, tartalom sértetlenségét és az olvashatóságot.
 - **nem kötelező az elektronikus aláírás és időbélyegző**
 - csak akkor lehet kibocsátani, ha a **befogadó hozzájárul, de ez lehet ráutaló magatartással is,**
- Eltérő formátumok között lehetőség van a konverzióra
- A számla akkor tekinthető kibocsátottnak, amikor a számla rendelkezésre állhat

Elektronikus számla fajtái

- Eat szerinti **minősített elektronikus aláírással ellátott** elektronikus úton kibocsátott számla (PKI) – Befogadó **beleegyezése** szükséges (nemcsak írásban lehet és nem feltétlenül előzetesen)
 - Elektronikus adatcsere rendszerben (**EDI**) létrehozott és továbbított elektronikus adat. – Előzetes **írásos megállapodás** kell
 - Ez csak példálódzó felsorolás, **más módon is kibocsátható** elektronikus számla, feltéve, hogy az **eredet hitelességét, az adattartalom sértetlenségét** és az **olvashatóságát** valamint termékértékesítéssel, szolgáltatásnyújtással a megbízható **ellenőrzési kapcsolatot** is biztosítja.
-
- Strukturált üzenetként vagy más formátumban (pl. PDF, elektronikus fax) is elvileg megjelenhet a számla, de a gyakorlatban Mo-on ez nem kivitelezhető – Miért?
 - A befogadott és a kibocsátott **PDF számlákkal kapcsolatos anomáliák**
 - Papíralapon készült, de szkennelt és elektronikusan elküldött számla – Mo-on?
 - Az **archiválással** kapcsolatos anomáliák

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Dr. Csáталjay Zsuzsanna

Csáталjay-Consulting Tanácsadó Kft.

E-mail: csataljayzsuzsa@yahoo.com

Telefon: 06 30 480 0462